

Forfatter: Palladius, Peder

Titel: Peder Palladius' Danske Skrifter

Citation: Palladius, Peder: "Peder Palladius' Danske Skrifter", i Palladius, Peder: *Peder Palladius' Danske Skrifter*, udg. af Lis Jacobsen , H.H. Thiele, 1911-1926, s. 254. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/text/adl-texts-palladius04val-shoot-idm140034109308784.pdf> (tilgået 23. april 2024)

Anvendt udgave: Peder Palladius' Danske Skrifter

III.

At den Guds bespaattelse/ er en synd mod den hellig Aands gandske Embede/ oc mod den tredie vor Christelige troes Artickel.

JOannis 14/15 oc 16. Cap: udi den lange Predicken/ m som vor Herre Christus haffde faar sine Disciple/ lidet før hand gick til sin død/ kommer hand mange gonge den hellig Aand ihu/ loffuer oc tilsiger/ at hand vil sende hannem til sine Disciple/ taler oc predicker om hans Embede/ huad hand skal gøre oc vdrrette hoss dem/ som er/ at hand besønderlige skal være Spiritus veritatis/ sattedheds Aand/ som skal føre oc lede dem oc alle som tro/ hen ind i al sandhed oc gøre dem visse paa deris salighed/ mod al rædsel oc mil/ oc at hand der til met skal være pignus hæreditatis/ det er/ den euige arffuis visse pant/ oc til en større vished paa det euige liff skal hand altid bliffue hoss dem som tro och bo i dem/ som Paulus siger I. Corint. 6. Vide i icke at eders Liff er den hellig Aands tempel/ som er i eder/ huilcken i haffue aff Gud.

Men effterdi nu dette er den hellig Aands Embede/ || som wi bekende vdi vor tredie troes artickel/ oc hand hellig gør oss oc icke formaledider oss/ men gør oss visse oc icke wuisse om vore syndere forladelse/ hand gør oss en vis trøst om det euige Liff/ oc kommer oss icke til at tuile/ da vil ieg derfaar lade de Guds bespaattere/ gaa til deris egen samuittighed oc fticke deris haand i deris egen Barm/ at de kunde dog riste den Synd 255 her vd/ oc tage den i haanden/ oc see den vel offuer/ om det er ringe synd/ eller at mand tør icke acte megit at føre saadan Guds bespaattelse frem/ være sig enten met skemt eller aluore och mod al den hellig Aands fortrøstning/ tilsaun och vished huilcken de bande/ fordømme oc vonhellige/ oc til fordømmelse misbruge vor Herris Christi vunder/ blod/ død oc pine oc saa obenbarlige oc egen vilige sette dem op/ icke aleniste mod deris neste/ men oc saa mod den hellig Aand/ som de vil gøre til en løgnere/ i det at de formaledide den/ som den hellig Aand hellig gør/ de fordømme den/ som den hellig Aand trøster oc vis gør paa sin salighed/ Det vaare io synd stor nock/ oc end mere end stor/ at de dømte oc fordømte nogen mod Guds forbud Matth 7. alligeuel at de icke ocsaa lenger hen forgrebe dem paa den hellig Aand och sette sig op mod hannem til met/ vil ieg giffue dem at betencke huad for en dom dem skal gaa offuer paa Dommedag/ der som de icke ville rette sig oc afflade.

De gamle forfædre haffue ladet sig være baade surt oc suart at beslutte oc vdlegge/ huad den synd mod den hellig Aand skal være for en synd/ huilcken der skal icke forladis/ huercken her eller der/ huor om Christus taledede Mat: 12 Oc de haffue fast endrectelige besluttit/ at det skal være desperatio eller finalis impenitentia/ det er/ naar nogen || forherder sig i Synden ind til Døden/ vden al bod oc bedring/ oc der effter aldelte fortuiler oc falder i mishaab/ det kalder mand at være syndet mod den hellig Aand/ oc sige hannem emod/ i det/ at den hellig Aand gør Guds Naade store/ end Synden/ hand befaler ingen at tuile/ men trøster alle forsagde oc trøstløse/ oc opretter dem igen/ mod fortuilelse/ men huo der affsker Guds Naade fra sig selffue oc falder i fortuilelse mod den hellig Aands trøst/ hand straffer den hellig Aand for løgn/ oc synder mod hannem vden forladelse.

Men her aff vil ieg icke haffue besluttit/ at de Guds bespaattere synde mod den hellig Aand/ ellers vilde det icke bliffue gaat met dem/ Thi al naade bleffue da affskaarit fra dem/ huilcken dem end nu staa oben faare/ der som de ville affstaa 256 oc rette oc bedre sig/ dog vil ieg det her vdaff tage oc beslutte/ om den Guds bespaattelse er icke end i sig selffue en synd mod den hellig Aand/ da er hun dog i den maade en gruselig stor oc forskreckelig Synd/ i det at de ønske andre faalck (huilcke den hellig Aand trøster/ helliggør oc giffuer saligheds haab mod al fortuilelse) saadan suaar fortuilelse oc euig fordømmelse och skilte dem aldellis vdaff fra Gud och hans naade/ oc aldellis bortage oc til inted gøre vor Herris Christi blod/ vunder/ martyr/ oc derfaar om den bespaattelse er icke i sig selff en synd mod den hellig Aand/ da er hun dog alligeuel saadan en synd der bander och ønsker andre faalck saadant/ mod Gus ord/ naade och forietelse. Men om Gud icke met rette effter vor Herris Christi dom Matth: 7 skender/ fordømmer och formaledider paa Domme dag saadanne bespaattere som saa fordømme oc formaledide andre faalck || det vil ieg stille hen til deris egen samuittighed oc at betencke/ men ville de icke nu betencke dem at fly oc sky derfaare/ rette oc bedre sig oc afflade/ da maa de lade være indtil paa Dommedag/ de faa da at see huem de haffue stuckit/ ved hues blod/ pine/ martyr oc død de haffue forit/ bandit och fordømt andre faalck.

Jeg haffuer allerede tilsorn sagt/ huad for en stor Synd Jøderne haffue begangit paa vor Herre Christo/ der de førde hannem til kaarssitt oc døden/ at Stenene reffnede/ Jordan obnedis/ Solen miste sit skin/ oc faarhengit vdi Tempelen reffs i sønder offuer saadan Synd/ wanseendis at de haffue begaait saadan Synd/ aff deris vanuittighed.

Der som det er nu io saa/ da haffuer det icke flere ord eller ydermere forklaring behoff/ men det er obenbarligt oc er icke helder skiult faar de samme Guds bespaattere/ huad for en gruselig Synd deris er der emod/ som paa ny igen bande/ skende/ saargøre/ martyre oc miurde ærens Herre megit skendeligere och

iamerligere/ end det paa den tid er skeet/ huad for en straff der skal gaa offuer dem/ som det gør oc offuer dem som det tilsteder/ offuer Øffrighed och Vnderdane/ det er læt at begribe oc forstaa/ oc om ingen vil det betencke/ da 257 kommer Gud oss nu tilforn/ giffuer oss nocksom tilkende/ met den gruselige torden oc liunild/ i dette aars begyndelse/ met saa mange forskreckelige tegn/ som er skeet mange tilhobe i denne tid/ huad hand vil gøre met oss/ oc huad hand haffuer sæt sig faar/ men det bliffuer der hoss/ som Christus sagde/ non cognouerunt/ donec venisset diluuium/ et sustulisset vniversos/ mand vilde icke bekende sig/ ey helder legge det paa hjerte/ indtil Vandfloden kom oc tog dem alle bort/ men vil mand end nu falde || Gud i hanss riss/ saa er det høy tid/ at

Øffrigheden begynder veldelige at straffe saadan bespaattelse/

før Gud selff ophøyer sit Suerd oc sit riss/ oc

forderffuer baade Hyrden oc

Faaerne.